

Två historier om förbudet

Av Pelle Olsson©

Får citeras om källa anges!

Texten är ett kapitel ur boken Stenad (2002) – ett reportage om cannabis

1.

Det finns två olika historier om hur det gick till när cannabis och annan narkotika blev förbjuden.

Den ena formuleras av dem som är kritiska till den internationella narkotikakontrollen. Till exempel den engelske psykiatrikern John Marks som jag intervjuade våren 1995. Han var världsberömd för sina oortodoxa behandlingsmetoder av narkomaner. De missbrukare som sökte upp honom fick recept på heroin, kokain eller amfetamin. Ett mycket bättre sätt att hantera narkotikaproblemen än att förbjuda drogerna, ansåg Marks som berättade han att blev engagerad i frågan just därför att han ville ta reda på varifrån de massiva idéerna om narkotikaförbudet kommer.

Marks, som hade sinne för drastiska formuleringar, hade kommit fram till att det berodde på ”en puritansk kristen tradition som utmålar hedonism som den största av synder”.

– Det gäller både narkotika och sex, sa han. Om vi nödvändigtvis måste göra det får vi inte njuta av det. Det är därför vi ger metadon till narkomaner istället för heroin som de hellre vill ha (Olsson 1996).

Samma tanke ligger, enligt Marks, bakom FN:s narkotikakonventioner. Medicinsk och vetenskaplig användning av narkotika är tillåten, men som rusmedel är den förbjuden. Att nästan alla länder i världen har skrivit under konventionerna är en följd av detta skenheliga, USA-dominerade bibeltänkande. Mellan sekelskiftet och första världskriget stiftades en rad förbudslagar i USA som eftergifter för den här kristna lobbyverksamheten. Det följde sedan med in i FN:s narkotikaprogram som var helt i händerna på USA, menade John Marks.

2.

John Marks tankegångar om USA:s oinskränkta inflytande över världens narkotikapolitik är ett populärt argument hos flera andra förbudskritiker.

Historikern Richard Davenport-Hines ser USA:s internationella moralism som allenarådande när det gäller narkotikaförbudet. Särskilt en person ligger bakom detta; Harry J. Anslinger (Davenport-Hines 2001).

Anslinger spelade onekligen stor roll under lång tid. Han började sin karriär 1926 då han ledde bekämpningen av den illegala alkoholimporten till USA. 1930 skapades Federal Bureau of Narcotics, FBN, och Anslinger blev dess första chef, en post som han behöll till 1962. Han var dessutom USA:s representant, och dominerande ledamot, i FN:s narkotikakommission, CND, ända till 1970, samma år som han fyllde 78.

Samma linje i historieskrivningen som Davenport-Hines har den walesiske forskaren David R. Bewley-Taylor i sin bok *The United States and International drug control 1909-1997*. Bewley-Taylor beskriver hur USA genom hela 1900-talet har arbetat för en världsomspännande kontroll av

narkotika, både genom allt strängare lagstiftning på hemmaplan och genom militär närvaro i andra länder. Det fanns utrikespolitiska mål bakom viljan att hjälpa mindre bemedlade nationer med deras narkotikaproblem. Boken är mycket väldokumenterad, särskilt när det gäller USA:s agerande i Latinamerika och Sydostasien efter andra världskriget. Och självklart har Anslinger ett finger med i spelet. Hans verksamhet upptar nästan halva boken (Bewley-Taylor 1997).

En förbudskritiker som specialiserat sig på cannabisfrågan är den amerikanske läkaren Lester Grinspoon. Hans mycket spridda bok *Marijuana reconsidered*, som kom ut första gången 1971, och har tryckts om i flera omgångar, är något av en bibel för cannabisplantans vänner.

Naturligtvis får Anslinger och FBN stort utrymme hos Grinspoon. Det får även tiden som föregick den förhatlige drogbekämparen.

I USA hade cannabis odlats för jordbruksändamål i århundraden. Växten var i den egenskapen känd som hemp (= hampa), vars fibrer användes till kläder, rep, segelduk, täcken, flaggor, papper och andra nyttigheter. Cannabis hade även använts i en rad olika mediciner, men den hade inte begagnats som rusmedel förrän under 1920-talet. Då infiltrerade bruket de sydstaterna som gränsade till Mexico där marijuanarökning länge varit utbredd (Grinspoon 1994).

Anslinger målade under 30-talet upp fruktansvärda visioner av marijuanas verkningar:

”Frankensteins ohyggliga monster skulle falla död ner av skräck om han mötte marijuana-monstret ansikte mot ansikte” var en av Anslingers egna favoritmetaforer när han turnerade runt i landet och höll föredrag. För säkerhets skull tillade han att detta påstående inte var någon överdrift (Herer 1992).

Robert P. Walton, professor i farmakologi vid University of Mississippi som studerat problemet på plats påstod att marijuana låg bakom den brottsvåg som drog fram i New Orleans under den här tiden. Kriminella ynglingar som rökte drogen blev alldeles vilda, samtidigt kallblodiga och kunde under ruset skjuta ner poliser, banktjänstemän eller förbipasserande (Walton 1938).

Flera andra till synes vetenskapliga bedömningar understödde tesen om marijuana som en ”mördardrog”. F.T. Merrill, medlem i Opium Research Committee, skrev att bruket gav en intensiv överretning av nerverna och känslorna vilket förklarade de okontrollerade våldsbrotten som i värsta fall kunde leda till mord (Grinspoon 1994).

FBN påstod sig ha 10 dokumenterade mord och misshandelsfall som direkt kunde härledas till marijuana (ibid).

3.

Många beskrivningar av marijuana och dess användare var klart rasistiska. New Orleans Medical and Surgical Journal skrev 1931:

Det degenererande och fördärvbringande inflytandet av hasch och opium är inte bara begränsat till individer utan manifesterar sig även hos nationer och raser. Den dominerande rasen och de mest upplysta länderna använder alkohol medan raser och länder influerade av hampa och opium, av vilka en del en gång uppnådde höjden av kultur och civilisation, har urartat både mentalt och fysiskt (citerad i Grinspoon 1994).

Eller i Butte Montana Standard 1927:

När någon daglönare på betesfältet tar några puffar av den här varan ... tror han att han just valts till Mexicos president och börjar avrätta alla sina politiska fiender (citerad i Abel 1980).

De här två citaten representerar en omsvängning i synen på missbrukare och narkomaner. Redan 1914 hade opiaterna blivit förbjudna i USA genom Harrison Act. I gengäld fick de opiatberoende personerna sina droger utskrivna av läkare på särskilda narkotikadispensärer. Det fungerade dåligt som behandlingsmetod och den sista kliniken stängdes 1923 (Bejerot 1968).

Till skillnad mot de uppskrivade tongångarna om marijuana beskrevs opiaterna som ett individuellt hälsoproblem, utan moralkakor och utan spekulationer att narkomanin hotade hela samhället. Opiatmissbruket i USA var till en början mest av terapeutisk art, narkomanerna kom från medel- och överklassen, de var lite äldre och spred inte bruket till andra. Det var när missbruket nådde ungdomar och kriminella och andra subkulturer som drogerna betraktades som en samhällsfara. Opiatmissbrukarna blev ändå inte så demoniserade som marijuanarökarna. Det berodde på att marijuana användes av underklassen och av etniska minoriteter. Då kopplades drogen ständigt ihop med kriminalitet och med moralisk underlägsenhet (Abel 1980).

Tidningsmagnaten och mångmiljonären William Randolph Hearst hjälpte till att piska upp en hysterisk stämning mot marijuana och dess brukare i sina många rikstäckande tidningar. Här stod ofta notiser om negrer och mexikaner som förvandlades till rasande bestar under marijuanaruset. Ett symptom på galenskapen var den ”anti-vita voodoo-sataniska musiken”, det vill säga jazzen, som blivit populär bland de svarta i sydstaterna.

Under 1910-talet kunde man gång på gång läsa i Hearsts tidningar att en majoritet av svarta män som våldtog vita kvinnor var påverkade av kokain. Efter 1920 var det istället marijuana som påstods ha inspirerat till våldtäkterna (Herer 1992).

Om man får tro Grinspoon och Bewley-Taylor var det den här typen av lögnaktiga påståenden som ledde fram till en ny lag 1937, Marijuana Tax Act. Därmed blev cannabis för första gången förbjuden i USA.

4.

Året därpå, 1938, tog borgmästaren i New York, Fiorello La Guardia, initiativet till en mer omfattande undersökning om cannabis. La Guardia hade gjort sig känd som en socialt engagerad kongressmedlem från den fattiga invandrarstadsdelen East Harlem på 20-talet (Zinn 1999). 1933 valdes han till stadens borgmästare som ett hederligt alternativ till det då korruperade demokratiska partiet. Han omvaldes två gånger innan han drog sig tillbaka 1945. Denne progressive politiker var bekymrad över alla skrivelser om marijuanas framfart, särskilt bland de mindre bemedlade i samhället. Med i bilden fanns också två mordrättegångar som 1938 förvandlade mördarnas dödsstraff till livstids fängelse sedan deras försvarare åberopat att mordet begåtts under marijuanaruset (Nordegren, Tunving 1985).

LaGuardia-rapporten byggde i huvudsak på intervjuer med 72 manliga och kvinnliga fångar, de flesta marijuanarökare, samt fem icke rökande testpersoner från samma socialgrupp. När rapporten publicerades 1944 blev den ett bakslag för Anslinger och FBN eftersom den visade att farhågorna

över marijuana som en brotts- och våldsgenererande drog var klart överdrivna. Bruket var heller inte så utbrett i New York som man befarat. LaGuardias undersökning kom också fram till att drogen inte var beroendeframkallande i ordets medicinska betydelse och att den inte ledde till beroende av heroin och kokain (LaGuardia 1944).

Resultaten blev sedan mycket återopade och citerade av cannabisförespråkarna när debatten flammade upp på nytt under 60- och 70-talet i USA.

LaGuardia-rapporten kunde dock inte stoppa Anslingers ambitioner om ett internationellt förbud. På CND:s (FN:s narkotikakommission) första session år 1946 hävdade Anslinger tvärt emot sin landsmans undersökning att det fanns konkreta exempel på sambandet mellan cannabis och brottslighet.

WHO tillsatte en expertkommitté om narkotika som arbetade på uppdrag av CND. Expertkommittén kom 1953 fram till att cannabis definitivt kunde räknas som beroendeframkallande. Likaså att det var farligt ur alla tänkbara synvinklar; fysiska, mentala, sociala och kriminologiska. Bewley-Taylor ser en konspiration bakom dessa negativa slutsatser om cannabis eftersom expertkommitténs sekreterare, tysken Pablo Osvaldo Wolff, ”hade ett mycket nära arbetsförhållande med Anslinger” (Bewley-Taylor 1997).

CND:s arbete att komma till rätta med narkotikaproblemet i världen ledde 1961 fram till FN:s allmänna narkotikakonvention. Cannabis hamnade i samma grupp av förbjudna droger som heroin och kokain. De länder som undertecknade konventionen förband sig därmed att i sin nationella lagstiftning tillåta cannabis enbart för medicinska och vetenskapliga ändamål.

Med tanke på Bewley-Taylors, Grinspoons och andra debattörers historieskrivning undrar man hur det varit möjligt att införa ett förbud som enligt dem vilar på sådan lös grund? Och som dessutom hela tiden får nya länder att ansluta sig. Fram till november 2001 har 175 länder ratificerat FN:s allmänna narkotikakonvention.

Den amerikanske cannabishataren Anslinger var ju bara en av många delegater från hela världen i CND. Hur skulle han ensam kunna styra detta brokiga sällskap av internationella experter, diplomater och politiker, vilket Bewley-Taylor tycks mena att Anslinger gjorde?

5.

Felet med förbudskritikernas historieskrivning är att de negligerar andra argument mot cannabis än Anslingers privata moralism och USA:s utrikespolitiska ambitioner. Inte ett ord om att narkotikans skadeverkningar skulle ha spelat någon roll för den internationella lagstiftningen. Och väldigt få ord om att det förekom missbruk av cannabis utanför USA och detta långt före 1930. Varken Grinspoon, Bewley-Taylor eller Davenport-Hines uppmärksammar att andra regeringar än den amerikanska eller folk i allmänhet är för narkotikaförbud.

Låt oss göra en annan, mer nyanserad beskrivning av cannabisförbudets historia.

Vi kan börja 1912 för då hölls den första opiumkonferensen i Haag, där Ryssland, England, Indien, Tyskland och USA deltog. Haagkonventionen undertecknades så småningom av 102 stater, och reglerade den internationella kontrollen av opium, morfin och kokain. I företalet till konferensen nämndes

en framtida ambition att studera även cannabis och, om så var nödvändigt, reglera missbruket med inhemsk och internationell lagstiftning (Nahas 1981).

6.

Sydafrika var ett av många länder som länge haft stora sociala problem med cannabis. Dagga, som det kallades, var ett populärt berusningsmedel över hela det svarta Afrika. De första beläggen är från 1300-talet, alltså 600 år innan problemen kom till New Orleans och skrämde upp vissa amerikaner.

Den vita minoriteten som styrde i Sydafrika på 1920-talet blev orolig. Tydligt inte i första hand över de svartas hälsa, men över att de själva kunde drabbas av revolter och upplopp på grund av att befolkningen var påtänd (Abel 1980). Det här var under uppbyggnaden av segregationspolitiken under ledning av unionens två första premiärministrar Louis Botha och Jean Christian Smuts. När den rådgivande kommittén i Nationernas Förbund möttes 1923 ville den sydafrikanska delegationen att cannabis skulle klassificeras som en vanebildande narkotika och rekommenderade att den internationella trafiken skulle regleras under Haagkonventionen. Det må vara en apartheidregim som ansåg detta, men Sydafrika fick mothugg från andra som också ville spela herrefolk; engelsmännen. Storbritannien värnade om sina inkomster av cannabishandeln i Indien, som var brittisk koloni fram till 1947. Den brittiska delegationen blockerade sydafrikanernas förslag genom att hänvisa till att det saknades tillräckliga kunskaper om cannabis.

Engelsmännen lyckades manövrera bort cannabis från dagordningen även när den andra opiumkonferensen hölls i Genève 1924-1925.

Nu trädde dock Egypten in på arenan. Landet hade en häpnadsväckande lång erfarenhet av att bekämpa cannabisrökning alltsedan drogen introducerades i arabvärlden på 1100-talet. Redan 1253 brände myndigheterna ned Cafourträdgårdarna i Kairo där sufierna spritt haschrökningen bland den fattiga befolkningen. Missbruket fortsatte dock att plåga landet trots upprepade försök att förbjuda cannabis. Dokumenten om cannabisproblemen i landet är många under århundradenas lopp. Historikern Maqrizi skrev till exempel år 1393 att ”haschishrökning korruperar känslor och uppförande, all moderation försvinner och istället lockar den fram låga och djävuliska passioner” (Nordegren, Tunving 1985). Harry J. Anslinger var följaktligen inte den förste som bredde på ordentligt när det gällde cannabisskräcken.

Under 1800-talet gjordes flera nya försök i Egypten att förbjuda drogen.

”Kan man föreställa sig en stat där alla medborgare berusar sig med haschisch? Vilka medborgare! Vilka krigare! Vilka lagstiftare! Till och med i Orienten där bruket är så utbrett finns det regeringar som har förstått nödvändigheten att förbjuda det”, skrev den franske 1800-talspoeten Charles Baudelaire, som själv hade erfarenhet av drogen (Baudelaire 2001).

Lagarna mot cannabis i Egypten hade dock lika liten effekt som de haft på 1200- och 1300-talet. Smugglingen och missbruket fortsatte. År 1898 beslagtogs hela tio ton hasch och 500 affärer stängdes därför att ägarna tillät haschrökning i huset (Abel 1980).

Det fanns alltså en betydande historisk tyngd bakom orden när den egyptiske delegaten doktor El Guindy klev upp i talarstolen under opiumkonferensen i Genève:

Det finns emellertid en annan produkt som är minst lika skadlig som opium, om inte värre, och som min regering gärna skulle vilja se placerad i samma kategori som de övriga narkotikapreparat som nämns. Jag talar om haschisch, produkten av Cannabis sativa. Detta ämne och beredningar av det ställer till en sådan ödeläggelse att den egyptiska regeringen redan för länge sedan förbjöd införsel av dem i landet. Jag kan inte nog understryka vikten av att denna produkt tas med i listan över den narkotika som denna konferens skall reglera användandet av (citerad i Nahas 1981).

Även ledaren för den amerikanska delegationen i Genève, Steven Porter, talade för ett internationellt förbud mot cannabishandel. Detta av samarbetskäl med de länder som hade problem, för så vitt han kände till hade USA inga bekymmer med drogen.

Den indiske delegaten vände sig mot förslaget eftersom cannabis hade en unik plats i indiskt liv, både socialt och religiöst. Dessutom växer cannabis vilt i landet varför ett förbud knappast skulle gå att efterleva.

Sir Malcolm Delevigne, Storbritannien, protesterade också mot Egypten och USA. Han menade att delegaterna inte var förberedda att diskutera frågan och därför saknade instruktioner från sina regeringar om hur de skulle ställa sig. Ett fräckt inlägg i debatten kan man tycka med tanke på att det var hans eget land som förhindrat att frågan skulle komma upp. Den franska delegaten höll dock med Sir Malcolm och till slut skyfflades frågan undan till en kommitté att utreda.

Rapporten som följde kom fram till att beredningar av indisk hampa – som var det vanligaste namnet på cannabisväxten på den tiden – både kunde försämra folkhälsan och vara till nytta i industrin samt som folkmedicin (Abel 1980).

Detta kom att bli kärnpunkten i den internationella debatten under många år. Ingen argumenterade emot att cannabis skadade hälsan, men det var ett dilemma att förbjuda växten eftersom hampafibrerna var en viktig råvara och den medicinska och religiösa användningen var utbredd i flera länder. Därför blev den resolution som lades fram under den andra opiumkonferensen en kompromiss. Där stod i stort sett bara att exporten av cannabiskåda, det vill säga hasch, skulle vara förbjuden. Den nationella lagstiftningen mot cannabis reglerades inte. Det var förmodligen skälet till att varken USA eller Egypten undertecknade resolutionen och den internationella kontrollen över cannabis blev tämligen tandlös.

7.

Nya internationella överenskommelser om narkotika tillkom därefter regelbundet, men ingenting förändrades när det gällde regimen mot cannabis.

I enskilda länder stramades dock lagstiftningen åt. Det från Västvärlden isolerade Sovjetunionen fick till exempel sin första narkotikalagstiftning 1923 då innehav, försäljning och tillverkning av andra än alkoholbaserade droger förbjöds (Criminal Code 1923). Någon förteckning över vilka droger som räknades som förbjudna fanns dock inte angivet i lagen. År 1939 utarbetades

ett lagförslag att odling av indisk hampa skulle bestraffas med två års fängelse. (Project of Criminal Code 1939).

Bakgrunden till det sovjetiska cannabisförbudet var helt enkelt sovjetiska cannabisproblem. Missbruket infiltrerade Tsarryssland från slutet av 1800-talet. Dels via kinesiska hasch- och opiumrökande flyktingar. Dels via länder i Mellanisien där bruket varit känt i årtusenden: Uzbekistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Kirgizistan. Redan före revolutionen 1917 förekom marijuanahålor i Moskva som frekventerades av en liten grupp människor, men drogen blev inte särskilt utbredd under Sovjettiden förrän på 1980-talet (Rusakova 2002).

När FN och dess narkotikakommission, CND, bildades 1945 respektive 1946 intensifierades ansträngningarna att få till en fungerande internationell kontroll över all slags narkotika. Cannabis var ständigt högt upp på dagordningen.

1953 noterade generalsekreterare Trygve Lie att den gamla överenskommelsen om cannabis var otillfredställande särskilt med tanke på att drogens medicinska användning hade minskat och missbruket hade ökat. (CND. E/CN.7/256). I bland annat Egypten hade problemen förvärrats och landet hade inom Arabförbundet år 1950 tagit initiativet till en antinarkotikabyrå för att bättre motverka missbruk och smuggling av cannabis (CND Report 1953).

Andra länder som skärpt lagstiftningen i syfte att minska cannabisrökningen var Franska Marocko, Algeriet och Tunisien (CND Report 1953).

Det värsta cannabisproblemet, åtminstone statistiskt sett, hade Sydafrika. Av världens totala cannabisbeslag, som var 425 ton 1953, svarade landet för 381 ton. Det mesta var av inhemskt ursprung (CND. E/CN.7/SR246).

Indien hade också börjat ta cannabisproblemen på största allvar. 1947 hade landet blivit självständigt från England. Kanske var det därför som den allindiska opiumkonferensen två år senare beslutade att efter 31 mars 1959 skulle användning av bhang och ganja, de två vanligaste cannabisberedningarna, vara totalt förbjudna. Undantaget var medicinsk och vetenskaplig användning. Den indiska regeringen hade redan börjat utrota odlingar och man skulle även undersöka möjligheterna att förbjuda cannabis som medicin (CND. E/CN.7/SR.340).

8.

De tidiga FN-dokumenterna är tänkvärd läsning. Det här var långt innan någon västeuropé och få amerikaner ens hört ordet cannabis, möjligtvis kände man till indisk hampa, som är samma växt, men det användes ju bara för fibrernas skull. Från alla andra håll i världen rapporterades om stora sociala problem till följd av cannabisrökning som ofta var större än dem från opium. Förutom de redan nämnda nationerna var hasch- och marijuanamissbruket utbredd i bland annat Angola, Brasilien, Jamaica, Mexico och Pakistan. Stora exportländer, som förskonats från inhemskt missbruk, var exempelvis Turkiet och Syrien.

Åtgärderna mot cannabis handlade inte bara om lagstiftning och kontroll utan även om narkomanvård. I Indien, Egypten och Iran planerades

och byggdes särskilda sanatorier för opium- och cannabismissbrukare. Tidigare hade dessa patienter tagits om hand på mentalsjukhusen. Under CND:s 13:e session 1958 uppskattade Egypten att de hade 600 000 cannabismarkomaner och 200 000 opiummarkomaner (CND 1958). Indien uppgav 1963 att de hade 200 000 personer som var beroende av cannabis (CND 1963).

Det var som bekant först i mitten av 60-talet som haschdimmorna på allvar bredde ut sig i Europa. Konsumtionen var ändå blygsam jämfört med dagens läge. År 1964 beslagtogs högst några hundra kilo i de värst drabbade länderna som var Spanien, Grekland och England. Tyskland redovisade 40 kg och Frankrike 30 kg. Övriga länder, exempelvis Holland, hade ännu mindre. (CND 1965). Inte ens 1970 års beslagsstatistik imponerar. Det året togs i hela Europa 24 ton cannabis mot 892 ton 1999. I länder som Spanien och Holland beslagts några hundra ton per år runt millennieskiftet. Det är fortfarande betydligt mindre än vad som togs i Sydafrika för 50 år sedan.

USA fick sin cannabisepidemi några år före Europa. Det missbruk Anslinger & Co larmade om på 30-talet förefaller dock ha varit ganska obetydligt.

Nu har vi 30 års erfarenhet av cannabismissbruk i Västvärlden. Det är en mycket kort tid, men redan är flera av de rikaste länderna beredda att ge upp kampen mot drogen genom att upphäva eller luckra upp förbudet. Från de fattiga länderna i tredje världen som med små resurser har brottats med missbruk bland befolkningen i femhundra år eller längre hör man däremot aldrig talas om några förslag på legalisering.

9.

I den senaste rapporten från INCB, FN:s narkotikakontrollstyrelse, sammanfattas det aktuella cannabisläget. Över hela världen sluter man upp bakom FN:s narkotikakonventioner, utom i vissa västeuropeiska länder, konstateras det i rapporten.

Fyra länder i EU, Italien, Luxemburg, Spanien och Portugal, tillåter konsumtion och innehav för personligt bruk. Det är inte ens straffbart att förbereda för personligt bruk genom att inhandla och transportera drogen. Holland får, precis som i tidigare INCB-rapporter kritik för sina coffee shops och sin uppdelning av narkotika i lätta och tunga droger. Detta står i motsättning till FN:s allmänna narkotikakonvention.

Belgien håller också på att liberalisera sin cannabispolitik genom att göra innehav för personligt bruk och konsumtion lagligt.

Storbritannien kommer att flytta marijuana från klass B till klass C i narkotikalagstiftningen, det vill säga till samma grupp som anabola steroider och vissa beroendeframkallande läkemedel. Det innebär en kraftig sänkning av straffsatserna. Hasch står dock kvar som narkotika i klass B.

I USA är cannabis förbjuden, även medicinsk användning, enligt de federala lagarna. Ändå tillåts marijuana som medicin i ett antal delstater där samtidigt innehav har fått en straff lindring, noterar INCB-rapporten kritiskt.

Slutligen klandras Schweiz för att de förbereder en dekriminalisering av både medicinsk och vanlig användning, samt innehav, odling, inköp och tillverkning så länge det gäller personlig konsumtion (INCB 2001).

Listan över länder som får kritik av INCB har aldrig tidigare varit så lång.

När jag för några år sedan intervjuade Oskar Schröder, styrelseledamot och senare blev president i INCB, var han upprörd över Hollands cannabispolitik och andra liberaliseringstendenser i den internationella narkotikakontrollen.

– Det vore ett enormt svek mot tredje världen och en tillbakagång i utvecklingen om vi började manipulera med narkotikakonventionerna, sa Schröder (Olsson 1994).

Källförteckning (gäller hela boken Stenad)

Böcker och vetenskapliga tidskrifter

- Abel, E.L.** (1980) *Marihuana The first twelve thousand years*. Plenum press. New York och London.
- Andréasson, S., Allebeck, P., Engström, A., Rydberg, U.** (1987) Cannabis and schizophrenia. A longitudinal study of Swedish conscripts. *Lancet*, 1987: 1483-1486.
- Andréasson, S., Allebeck, P., Rydberg, U.** (1989) Schizofrenia in users and nonusers of cannabis. *Acta Psychiatr Scand* 79:505-510.
- Allebeck, P., Adamsson C., Engström, A.** (1993) Cannabis and schizophrenia: a longitudinal study of cases treated in Stockholm county. *Acta Psychiatr Scand* 88:21-24.
- Baudelaire, C.** (2001) *De artificiella paradisen*. Översättning Karin Norström. Lind & Co Förlag. Borgå. Första utgåva 1860.
- Bedford, K.** (2001) ESR Submission to the Health select committee inquiry into health strategies relating to cannabis use. Institute of Environmental Science & Research Limited. Auckland.(Opublicerat)
- Bejerot, N.** (1969) *Narkotikafrågan och samhället*. Aldus/Bonniers. Stockholm.
- Bewley-Taylor, D.R.** (1997) *The United States and International drug control 1909-1997* Pinter. London och New York.
- Christie, N., Bruun, K.** (1985) *Den gode fienden*. Universitetsforlaget. Stavanger.
- Cohen, P.** (1990) *Drugs as a social construct*. Department of human geography, University of Amsterdam.
- Cohen, P., Sas, A.** (1998) Cannabis use i Amsterdam. CEDRO, Centrum voor drugsonderzoek, Universiteit van Amsterdam.
- Cullberg, J.** (2000) *Psykosser. Ett humanistiskt och biologiskt perspektiv*. Natur och Kultur. Falköping.
- Davenport-Hines, D.** (2001) *The pursuit of oblivion. A global history of narcotics 1500-2000*. Weidenfeld & Nicolson. London.
- Eigen, L.D.** (1999) US. department of education, 13th annual meeting on alcohol, other drugs and violence prevention. Nov 8, 1999. Albany, NY.
- Fergusson, D.M., Horwood, J.L.** (1997) Early onset cannabis use and psychosocial adjustment in young adults. *Addiction* 92(3), 279-296.
- Fergusson, D.M., Horwood, J.L.** (2000) Does cannabis use encourage other forms of illicit drug use? *Addiction* 95(4), 505-520.
- Fugelstad, A., Rajs, J.** (1998) *Narkotika - ett livsfarligt beroende*. Nya Doxa. Falun.
- Grinspoon, L., Bakalar, J.B.** (1993) *Marijuana the forbidden medicin*. Yale university press. New haven.
- Grinspoon, L.** (1994) *Marijuana reconsidered*. Quick American Archives. (första utgåva 1971)
- Hall, W., Bondy, S., Room, R.** (1995) Cannabis: a health perspective and research agenda. Canadian Addiction Research Foundation (ARF).
- Hall, W., Bondy, S., Room, R.** (1994) A comparative appraisal of the health and psychological

- consequences of alcohol, cannabis, nicotine and opiate use. (ej publicerat bakgrundspapper)
- Hall, W., Solowij, N.** (1997) Long-term cannabis use and mental health. *Brit J Psychiatry* 171:107-108.
- Haney, M., Ward, A.S., Comer, S.D., Foltin, R.W., Fischman, M.W.** (1999) Abstinence symptoms following smoked marijuana in humans. *Psychopharmacology Volume 141 Issue 4* (1999) pp 395-404.
- Hartelius, J.** (1991) Haschdebatt och haschkontroll i Sverige. (I boken *Hasch, en drog, ett brott, en kultur*. Red. M, Viredius. Förlaget Urkraft. Skellefteå 1991)
- Herer, J.** (1992) *The Emperor wears no clothes*. HEMP Publishing.
- Intraval (2000) *Coffeeshops Geteld – Aantallen verkooppunten van cannabis in Nederland*.
- Iversen, L.L.** (2000) *The Science of Marijuana*. Oxford University Press. New York
- Jansen, A.C.M.** (1991) *Cannabis in Amsterdam*. Dick Coutinho. Muiderberg
- Joy, J.E., Watson Jr, S.J., Benson Jr, J.A.** (1999) *Marijuana and medicin. Assesseing the science base*. National Academy Press. Washington, D.C.
- Kalant, H., Corrigal, W.A., Hall, W., Smart, R.** (1999) *The health effects of cannabis*. Centre for addiction and mental health. Toronto.
- Kandel, D.B., Davies, M.** (1996) High school students who use crack and other drugs *Arch Gen Psychiatry* 53:71-80.
- Kouri, E.M., Pope Jr, H.G., Lukas, S.E.** (1999) Changes in aggressive behavior during withdrawal from long-term marijuana use. *Psychopharmacology Volume 143 Issue 3* (1999) pp 302-308.
- The La Guardia Committee Report. (1944) The Mayor's Committee on Marihuana, by the New York Academy of medicine. City of New York
- Lewis, B.** (2001) *The Assassins. A radical sect in Islam*. Weidenfeld & Nicolson. London.
- Lundqvist, T., Ericsson, D.** (1988) *Vägen ut ur haschmissbruket*. Studentlitteratur. Lund.
- Lundqvist, T.** (1991) *Om hasch och påverkan*. Kriminalvårdsstyrelsen. Norrköping.
- Lundqvist, T.** (1995) *Cognitive dysfunctions seen in chronic cannabis users, observed during treatment, an integrative approach*. Almqvist & Wiksell international. Stockholm.
- Lynskey, M., Hall, W.** (2000) The effects of adolescent cannabis use on educational attainment. a review. *Addiction* 95(11), 1621-1630.
- Olsson, P.** (1994) *Tre dog, en blev galen. Holland och narkotikan*. Sober förlag. Göteborg.
- Olsson, P.** (1995) *Vakna, Wolfgang! Tyskland och narkotikan*. Sober förlag. Malmö.
- Olsson, P.** (1996) *Smack City. Storbritannien och narkotikan*. Sober förlag. Malmö.
- Nahas, G.G.** (1981) *Hasch & Marijuana*, Norstedts. Stockholm.
- Nordegren, T., Tunving, K.** (1985) *Hasch - Romantik och fakta*. Prisma. Stockholm.
- Nordegren, T., Tunving, K.** (1997) *Droger A-Ö*. Natur och Kultur. Borås.
- Pope et al.** (1990) Drug use and life style among college undergraduates in 1989: a comparison with 1969 and 1978. *Am J. Psychiatry*, 147:998-1001.
- Pope et al.** (1995) The residual neuropsychological effects of cannabis. The current status of research. *Drug and Alcohol Dependence* 38:25-34.
- Pope et al.** (1996) The residual cognitive effects of heavy marijuana use in college students. *JAMA* 275(7):521-527.
- Ramström, J.** (1997) *Skador av hasch & marijuana*. Socialstyrelsen. Stockholm.
- Rubin, V., Comitas, L.** (1975) *Ganja in Jamaica. A medical anthropological study of the chronic marihuana use*. New Babylon. Studies in social sciences. Mouton. The Hauge. Paris.
- Spunt, Goldstein, Brownstein, Fendrich.** (1994) The role of marijuana in homicide. In. *J. addict.*, 29 (2):195-213.
- Walton, R.P.** (1938) *Marijuana: America's New Drug Problem*. J.B. Lippincott Co. Philadelphia.
- Zinn, H.** (1999) *Det amerikanska folkets historia*. Manifest. Smedjebacken.

Zimmer, L., Morgan, J.P. (1997) Marijuana myths, marijuana facts. The Lindesmith Centre. New York.

Övriga tidskrifter samt dagstidningar

Anhörig

Alkohol & Narkotika

Dagsavisen (Norge)

HNN News (Hassela Nordic Networks nyhetsbyrå, finns numera på Internet)

Highlife (Holland)

The International Journal on Drug Policy (USA, Europa, Australien)

Narkotikafrågan

New Scientist (England)

Svenska Dagbladet

FN-dokument

Commission on Narcotic Drugs, 8th session, Note by the Secretary-General.19/3 1953.
(E/CN.7/256)

Commission on Narcotic Drugs, Report (1953) 8th session. 30/3 – 24/4 1953. Suppl. nr 4.

Commission on Narcotic Drugs, 9th session, 246th meeting. 27 maj 1954.(E/CN.7/SR.246)

Commission on Narcotic Drugs, Report (1955) 10th session. 8/4-12/5 1955. Suppl. nr 8.

Commission on Narcotic Drugs, 12th session, 340th meeting maj 1957 (E/CN.7/SR.340)

Commission on Narcotic Drugs, Report (1958) 13th session. 28/4 – 30/5 1958. Suppl. nr 9.

Commission on Narcotic Drugs, Report (1963) 18th session. 29/4 – 17/5 1963. Suppl. nr 9.

WHO (1953) Third Report, Technical Reports Series No 57.

WHO (1997) Cannabis: a health perspective and research agenda. Genève. World Health Organization.

Ryska/sovjetiska dokument

Criminal Code. Moskva 1923.

Project of Criminal Code of USSR, worked out by the All-Union institute of juristic sciences. Moskva 1939.

Rusakova, M., (2002) Personligt meddelande från sociologen Maia Rusakova 020329.

Hemsidor

<www.lund.se/droger/>

<www.rns.se>

<www.hnn.se>